

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsok Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetések a helybeli könyvnyomda is.

NYILTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Küldöttségünk a miniszteriumnál.

Ismeretes olvasóink előtt, hogy a szemcsés köthártyalob (trachoma) elfojtása és továbbterjedésének meggátlása körüli intézkedésekből fölmerült költségek visszatérítése s a további költségek előlegezése iránt a község a belügyminiszteriumhoz feliratot intézett. (A feliratot lapunk más helyén szó szerinti szövegben közöljük.) Ismeretes olvasóink előtt az is, hogy e felirat a megyei közigazgatási bizottság útján a belügyminiszteriumhoz pártoló vélemény kíséretében felterjesztett, s hogy a közgyűlés utasítása folytán a felirat szerkesztésére kiküldve volt bizottság megbízást nyert arra nézve is, hogy a kérelmet a miniszternél személyesen is támogassa.

Ez ügyben két incidens jött közbe, amelyeknek elseje csak kedvezőleg hathat az ügy elintézésére, másodika ellenben igen kellemetlenül érintett bennünket, s a talán más tekintetből elkerülhető deputálást föltétlenül szükségessé tette, s így is nem tudjuk, hogy nem fog-e a községre kedvezőtlen eredményeket szülni.

Az első az, hogy országgyűlési képviselőnk tudomást vevén a községnek ez oldalról is szerfelett nyomott helyzetéről és az előjárásnál személyesen is meggyőződve a szomorú viszonyokról: önkénytelenül minden felszólítás nélkül ajánlotta föl szolgálatát, közbenjárását, vállalkozván egyszersmind a küldöttségnek vezetésére is.

A második eset az, hogy bár a közigazgatási bizottság, méltányolva a község sanyaru helyzetét, a kérvényt pártoló véleménye kíséretében terjesztette fel a belügyminiszteriumhoz, mindazonáltal az ösz-

szes fennforgó körülményekből kitetszőleg, fölhibából évenkénti-1200 frt segély megadását kérelmezte, holott a község évenkéntként kért 1200 frtot.

Okvetlenül törekedni kellett tehát e tévedés ellensúlyozására s ha már egyéb szempontokból nem is, de csupán ezen egyértéketlenül szükséges volt a személyes információ.

Közbevetőleg légyen még mondva, hogy a trachoma-ügyben megbízott küldöttség, utasítást kapott egy rendkívüli közgyűlésen még arra is, hogy az iskolai államsegély megadását szorgalmazza.

A küldöttség megbízatásának eleget tendő, eljárás mindkét ügyben s országgyűlési képviselőnk vezetése mellett tisztelgett nem csak a belügyminiszternél, de a vallás- és közoktatásügyi miniszternél is és elmondhatjuk a legnagyobb őszinteséggel s a legkisebb nagyítás nélkül, hogy képviselőnk részéről a legnagyobb előzetes bizalommal és tevékenységgel találkozott s fényes bizonyosságát adta annak, hogy érdekében valóban szívén hordja s ügyünkért keseredik.

Nem célnak dicshymnuszt zengedezni, csupán a száraz tényeket konstatáljuk s el kell ismernünk, hogy befolyása van, azt érvényesíteni tudja és akarja s a mennyiben a község terhein könnyítve lesz, ebből az érdem oroszánrésze őt illeti, nem mulasztván el a miniszterelnök-belügyminisztert már előzőleg személyesen is informálni s az ügy állásáról felvilágosítani s figyelmét egyszersmind a közigazgatási bizottság fölhibaszerű tévedésére is felhívni.

Fővárosi levél.

(Főrangu műkedvelők. — Színházak. — Hentzi. — Jansky. — Az egyetemi ifjak tüntetése.)

Múltkori levelemet azzal végeztem, hogy a főrangú műkedvelők színjátékára „talán” még visszatérek. És meg is teszem, a mennyiben nem hagyhatom megemlítés nélkül a következő kedélyes kis epizódot.

Tudvalevőleg ez előadásán előadott a többi közt „Egy kis vihar” című vígjáték is, melyben Pejacsevich grófnő a „feleséget” játszotta oly kitünően, hogy másnap reggel gróf Keglevich István a nemzeti- és opera színházak intendánsa, kedélyes levélke kíséretében, formális szerződést küldött neki, melyben ki van kötvé, hogy a grófnő 10 évre a nemzeti színházhoz szerződöttévi 7000 frt fizetéssel (a legnagyobb fizetés a nemzeti színháznál) és 20,000 frt többlet pénzzel. A grófnő szintén kedélyes levélkében köszönte meg az intendáns ur igen hízogó ajánlatát.

Ha már szini előadásról beszélünk, vegyük sorra a színházakat is.

Tehát:

1. „Magyar” királyi operaház: „Turolla”, „Gremelli”, „Bramilla!” vendégek fellépte. — Milyen szép, hangzatos „olasz” nevek! Vajjon mikor olvashatunk a m. kir. operaház szinlapján magyar neveket is? Talán ha Budapesten egy olasz opera létesül. Akkor majd az olasz szinlapokon „Szilágyi, Hunyady, Rákócy” neveket olvashatunk. De a közönség, úgy látszik, már megcsömörlött a kedves olaszoktól és távol tartja magát — tőlük.

2. Népszínház. Ismét újdonság. „Szászorszép” Offenbach régi operetteje. Az aranyos, a százsorszép. Képzeld! a fővárosi erény-bizottság megtiltotta, hogy az Aranyos Puska a szinpadon (a mint a szövegben foglaltatik) tökéletesen leveközzék — deréig. Az a csunya bizottság. Milyen alkalmat szalasztott el miattuk. „Ő” a tündökléstől! Erény bizottság! Erény bizottság! Hova lészünk. Ma a szinpadon még levétközni sem szabad!

A nemzeti színházban Császár Imre ur, a szini tanoda

Hogy a küldöttség eljárásának eredménye mily mérvű lesz, azt e percben meg nem mondhatjuk, de annyit már is konstatálhatunk, hogy országgyűlési képviselőnk előző személyes információjára, úgy a küldöttségnek adott válaszból kétségtelennek látszik előttünk, hogy a községen segítve leendő s ha épen nem adatnék is meg az évenkéntként kérelmezett 1200 frt, de biztosan hisszük, hogy mindenesetre kapni fogunk oly összeget, a mellyel kijöhetünk; természetesen összességében kell vonni a véleményünk szerint eddig nagy lábon szervezettnek és tulságos költségekkel járónak bizonyult gyógykezelést.

E feltevése feljogosít bennünket ama miniszteri válasz, hogy „a mi csak lehetséges, községük érdekében meg fogom tenni.”

Az iskolai államsegélyről ezuttal annyit jelezhetünk, hogy az, az eddig adni szokott összegben már ki van utalványozva, de a küldöttség többet akart elérni, s épen ezért vette igénybe országgyűlési képviselőnk támogatását és közbenjárását, aki is azt készséggel fölajálván, azonnal kihallgatást eszközölt Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszternél s bár nem volt kihallgatási nap, az ő közbenjárására a miniszter saját lakásán még is elfogadta a küldöttséget.

Trefort válaszából azt tapasztaltuk, hogy a mai póthiteles világban, a midőn az államkasszája is valóban szegény, a midőn az iskolák segélyezésére költségvetésileg föl vett összeg már teljesen kimerítve van: ez évre több iskolai államsegélyt nem kaphatunk, de remélhetjük, hogy a miniszter ezen kifejezése „más alkalommal” any-

tavaly végzett jeles növendéke és jelenleg a kolozsvári nemzeti színház tagja vendégszerepel.

A fővárosi szinkorról pedig csak annyit, hogy június 2-án kezd meg ott Nagy Vince, a szegedi színház volt igazgatójának társulata előadásait.

Érdekes estélye volt a fővárosnak szombaton, f. h. 22-én. Az egyetemi ifjak tüntetése Janszky közös hadseregbeli tábornok és a Hentzi szobor ellen.

De kezdjük előlről.

1849. május 21-én foglalták vissza vitéz honvédek Budát az osztrákoktól. Ezen napon, azóta minden évben, ellátogatnak a még élő akkori honvédek régi bajtársaik sírházhoz és a kegyelet jeléül, megkoszorúzzák azt.

Igy tették ezt az idén is.

De ime mi történetik?

Janszky tábornok kirendeli a mérnökari tiszteteket e „szent napon” a katonai temetőbe Hentzi és társainak sírházát megkoszorúzó és ott beszédet tart, dicsőítve az akkori osztrák hadsereget és a köztük létezett egységet, harcias, ellenséges szellemet.

Valóságos tüntetés a magyar állam, a magyar nemzet ellen, annál is inkább, minthogy ez még soha sem történt, hanem egyszerűen halottak napján néhány kirendelt katona megkoszorúzza a katonai temetőben fekvő 1849-ben elesett osztrák katonák sírjait.

Az „Egyetértés” című napilap útján megtudta ezt az egyetemi ifjuság. Gyűlést tartottak és elhatározták az ellentüntetést. Valamennyi sip, trombita, fűgylő, kelepelő, kopató volt a belvárosban, elkelt és 2000 főnyi tömeg vonult Janszky lakása elé. Elkezdődött a macska-zene és repültek a kövek, csörögve hulltak be a ház összes ablakai. Onnan Ugron képviselő lakása elé, ki e tárgyban interpellálta is a kormányt és ez este az egyetemi ifjakhoz is beszédet intézett; aztán fel Budára a „Szent György”-térre (Hunyadi Laszló lefejeztetésének helyén) ékeskedő Hentzi-szoborhoz. Repültek a kövek, sár és záptojás, „abcug Hentzi”, abcug Janszky”, „éljen Kossuth”. Ilyen kiáltások voltak hallhatók. Közben „Kossuth nótá” és a „Szózat” éneklése . . .

TÁRCZA.

ISTEN HOZOTT!

Isten hozott szerény hajlékunkba,
Isten hozott tanító-sereg!
Pályatársak jöjjetek karunkba!
Isten hozott közénk titeket!

Ez a község olyan büszke rátok,
Hős munkások derék serege, —
Büszke, hogy ő lehet nagy munkátok
S a tudomány harcának tere!

A pályatér nyitva, tárva, jertek!
Lobogjon a tanügy zászlaja, —
Kedves zászlónk ragyogjon feletted
A tudomány fényes csillaga!

Zászló kell és fegyver a kezünkbe!
Küzdelem vár reánk hős sereg,
Felirva a költő szó lelkünkbe:
„Hódítsátok meg e nemzetet!”

Ne nézzük, mi fáradsalmunk díját!
Legbecsebb pályatért az ad,
Ha nagyitjuk zászlónk glóriáját
És betöltjük a költő szavát!

S ha betöltünk, a mi a mi részünk, —
S elégedten ha megpihenünk, —
Együttesen esdjünk, hajtvva térdünk:
Áldd meg Isten a mi szent ügyünk!

Isten áldás lebegjen körünkön,
És e körnek minden dolgain
Isten áldás lengjen egyletünkön
Isten áldás lengjen tagjain!

nyit jelent, hogy jövőre többet is kaphatunk, csak annak idejében fel kell hívni reá a miniszter figyelmét, a mire valószínűleg alkalmas leendő egy szépen elkészített, okadatolt kérvény, s annak képviselőnk részéről való támogatása, a mit hogy ő megteend, biztosan hisszük s a nélkül, hogy prejudikálni akarnánk működésének: mostani ügybuzgó eljárásából következtetve. jogosan vélelmezhetjük, hogy meg is fogja tenni.

Zárszóul még csak annyit, hogy nem tartanók fölösleges dolognak és semmiesetre sem lehetne az ügy kárára, ha a község kérvényezné a közigazgatási bizottságnál a tollhibából esett tévedésnek a belügyminiszteriumnál feliratilag való helyreigazítását, ha a község ezt megteszi, ismét nincs okunk azon kételkedni, hogy a közigazgatási bizottság eddig is tanusított jóindulatánál fogva készséggel adandó helyet e kérelemnek s az ügy sürgősségénél fogva, sietni fog ez ügyben felterjesztéssel élni.

Mindezek után elmondhatjuk, hogy nem volt meddő a küldöttség eljárása, s hogy nem volt az, abban a főérdem országgyűlési képviselőnké, a kit is az égiek hatalma a közjó javára sokáig éltessen.

Az „Alföldi Tanító-egylet“ gyűlése.

Ma érkeznek községünkbe az Alföldi Tanító-egylet tagjai, ma kezdik meg itt a népoktatás előmozdítása céljából évenként tartani szokott gyűléseket.

Ez alkalomból egy szívből jött „Isten hozott“-at mondunk a körünkbe seregülő tanítóknak, s így kívánjuk az égiek mindenható kegyelmétől, hogy munkálkodásukat áldás kísérje; s nyomukon a népoktatás felvirágozzék.

Akkor a midőn községünk képviselőtestülete elhatározta, hogy az Alföldi Tanító-egyletet meghívja oly célból, hogy ez évi gyűlését itt tartsa meg, tudtuk, hogy a lelkesedésnél, aszives vendégszeretettel egyebet nem adhatunk; tudtuk akkor is, a mit ma, hogy nagyon szegények vagyunk, s így a hozzánk jövő tanítókat valami fényes fogadtatásban és minden tekintetben kényelmes ellátást nem adhatunk; de meg vagyunk egyszermind arról is győződve, hogy

De elég ebből ennyi. A részletekbe nem bocsátkozom, hisz a napilapokban eléggé kimerítően volt közölve, még csak annyit, hogy:

„Jansky uram, tábornok ur, jó lesz a holtak nyugalmát ezentúl nem háborgatni.“

Vasárnap este a tüntetés ismétlődött, hanem inkább a munkások részéről. E. Imre.

Egy kis tévedés.

— Humoreszk három fiametszetben. —

I.

Viharos rút idő volt. A szél dühösen hajtotta a fellegeket csillagtalan egén. Néha átfurakodott a hold egy-egy kíváncsi sugara a felhő szakadékon, mintha csak megakart volna tudni, mit csinálnak a jó temesváriak? Pedig semmit sem tudott meg. A fényes villanylámpák betölték hivatalukat t. i. nem világítottak — tehát egyiptomi sötétség ütötte fel tanyáját a nem épen széles síkatorokban s így a kíváncsi hold-sugar nagy semmisségbe botlott. Ugy kell neki, mit üti az orrát oly dologba, mihez semmi köze. Szégyenkezve elbújt a felhő takaró alá, s többé nem is mutatkozott.

Szél apó örült süvöltéssel kavargott a magasban, úgy összetornyosította a felhőket, hogy kinjokban megrikatta. Nagy, nehéz esőcseppek kezdtek a járdán kopogni, melyen egy katonatiszt kardesörtetve végigvonult.

Sipkája félre volt csapva, egyenruhájának felső gombja nyitottak voltak. Kezeivel hadonázott s vigan dudolta: „Társim! hajtsuk fel e pohárt...“ Mintha eddig is nem elég po-

az egylet tagjai, nem pompát várnak, de megelégszenek a szívéllyel, a melylyel, hogy községünk minden rendű és rangu lakosai részéről találkozni fognak: nincs benne kétségünk.

Fel is hívjuk községünk lakosainak figyelmét a közibünk érkező tanítókra, azon reményünknek adván egyszermind kifejezést, hogy tapasztalt szívéllyes és magyaros vendégszeretettel fogadják vendégeiket, a község vendégeit, kiket a közgyűlés lelkesedéssel hívott megkörünkbe, hogy nem leendő egyetlen hely sem, ahol vendégeink kellemetlenül érzék magukat.

Nincs osztálya a nemzetnek, mely az elismerést úgy és oly mérvben megérdemelve, mint a tanítók; a tanítóktól függ úgy szólván a nemzet sorsa, a tanítóktól, kikre bizva van a nemzet ifjúságának nevelése. Nemzetünk nagyjai, kiknek csak nevük említésénél felpeszűl bennünk a vér és a büszkeség, mind ily tanítóktól nyerték első képeztetésüket. Az elemi nevelés nagy és fárasztó munkájától függ nem egy, de több nemzedéknek, s ezzel együtt az egész nemzetnek sorsa. Illő tehát, hogy ezeket a tanítókat, a „nemzet napszámosai“-t épen akkor, a midőn azért jönnek hozzánk, hogy a népnevelés előbbreviteléről tanácskozzanak, örömmel és tárt karokkal fogadjuk; fogadjuk méltóan ahhoz a célhoz, a melyért jönnek s tőlünk telhetőleg segítsük elő őket e buzgó és nemes törekvésükben.

Egy nemzet fiai vagyunk mindannyian: magyarok ők is, magyarok mi is. A magyar soha sem tagadta meg magát. Barátaink, jó barátaink érkeznek hozzánk, illő, hogy barátaink fogadjuk őket. Az egymás iránti barátság ápolására pedig nekünk, magyaroknak, most, a midőn nemzetiségi elfajulással szemben a tömörülésnek a szervezkedésnek kell minden téren feladatunknak lenni. Készségünk van. Az egyetértés kicsiny nemzeteket is nagygyá tehet, a szétvonás, nagyokat is megsemmisíthet.

Ápoljuk az egyetértést, a szívéllyes barátságot, mert csak így lehet boldog e nemzet s mint annak fiai, mi is, ha minden foglalkozási osztály egyetértőleg, vállvetve, egymást támogatva működnek, s ekkor fogja honját lelteni mindenki a honban.

Most pedig, még egyszer mondjuk szeretett vendégeinknek: Isten hozott!

háznak nézett volna a fenekére. Vargabetűt csinált a járdán. Nem vette észre! Különböző jó kedve elhagyja, mert nem hogy a vargákat, kik kifizetetlen számlákat merészkedtek nála bemutatni, hanem még a „varga“ nevet is végtelenül gyűlölte; pedig őt is szerencsétlenségére Varga Mihálynak hívták.

A temesvári székesegyház tornyán kongott az éjféli. Minden oldalról szóltak a harangok a különböző tornyokban, vetekedve siettek a székesegyház ércnyelvének felelni.

Ép akkor érkezett a tiszta a székesegyház terére; félbe szakította dudolását s a menyinyire töle tellett megállt, hogy hallgatódzék.

— Hány az óra? mormogá — Egy... kető... három... tyűh! megzavartak egészen számításomban a többi hangok... Nini, hányat ütnek?... tizenhárom... tizenhét... husz... Hm! furcsa dolog! a harangok megbolondultak... huszat ütnek... Pedig, ha jól emeléksem, tizen... terringettét, de észlecsavaró munka! Nem esoda, hogy oly ködös lett a fejem. Erőssen megtipegette homlokát kiegyenesített mutatóujjával — Miska, részeg vagy? Mintha csak ólom volna csontjaimban velő helyett, oly nehéz... Na! mindegy... Kompagnie mars... Ezen zilált monolog után folytatta utját, nem épen a legegényesebben. Amint bekanyarodott a székesegyház mellett haladó utcák egyikébe, hang üt meg fülét. Mámorosságában az a gondolat villant át agyán, hogy valami csirkefogó megakarja fosztani még megmaradt

Állatgyógyászatunk siralmas állapota.

Nem tagadhatja senki, hogy községünkben mindazt szervezni iparkodtunk, mi a község lakosságának anyagi s egyaránt szellemi jólétét előmozdíthatja.

Részletekbe nem bocsátkozunk, csak annyit említünk, hogy akár tanügyünket, akár községi szervezetünket, közigazgatási vagy közegészségi ügyünket tekintjük, egy színvonalon állunk a többi hozzánk hasonló községekkel, sőt figyelmünket a hasznos s szükségesek kívül már oly társadalmi faktorokra is kiterjesztettük, mik elkerülhetlenül nem szükségesek, bár rájuk, mint haladásunk vívmányaira, büszkék vagyunk.

De midőn ekkép tetszelgünk magunknak, lehetetlen, hogy észre ne vegyük, miszerint minden körültekintő figyelmünk, s áldozatunk dacára is, — mit közügyünkre szenteltünk, megfeledeztünk oly valamiről, miről pedig gondoskodnunk már rég kötelességeink közé tartozandott; s ez az, hogy állatorvosunk nincs.

Ha igavonó barmainkat betegség éri, nincs községünkben senki, ki legprimitívebb orvosi segélyt is nyújthatna nekik, s így a száz és százféle javaslatok s háziszerek dacára, nem marad egyéb hátra, mint hogy minden kapkodásaink mellett is állataink elpusztulnak, vagy ha még azok beteg állapota megengedi, több mérföldnyire kényszerítették a szegény barom menni állatorvosi segélyért.

Községünkre e tekintetben sujtólag hatott még a megye azon ferde eljárása is, minélfogva a központon koncentrált a megyei hivatanokokat s így mi elvesztettük az állatorvost.

Ez eljárást helytelenítjük, mert általa a megye egy nagy territoriumot fosztott meg az állatorvostól s az állatorvosok számát épen a központon szaporította, hol pedig tudtunkkal úgy is 3—4 állatorvos volt.

Nagy baj, hogy bár igen sokszor a laikus által is felismerhető igavonó barmaink betegsége, de az egész községben nincs még csak egy eszköz sem, mely a segély nyújtáshoz szükségeltetnék; kovácsa-

esztől — akarám mondani pénzétől. Kirántotta kardját hüvelyéből s életet veszélyeztető mozdulattal neki indult a sötét alaknak, mely őt megszóllította s poétikus kedélyhangulatában e szavakat citálta Aranyból: „Ki az? mi az?“

De az esengő hang, melylyel a sötét alak remegve e szavakat kiejtő:

— Uram! az Isten szerelméért, védtelen nőt akar megölni! Észretérite hadnagyunkat, ki tovább deklamálva: „vagyugy?“ kis erőlködéssel visszahelyezé a pengét hüvelyébe. A mily szertől fenyegetődött az előbb, ép oly nyájias lett mikor hallá, hogy nővel van dolga; annyira vitte nyájaskodását, hogy most keblére akarta ölelni a nőt.

— Uram! lovagiasságában bizom — szólt ismét a nő.

Ha nyakon öntötték volna a hadnagyot egy dézsa jeges vízzel, az nem józanította volna ily hamar ki, mint ez a hatásos szó: „lovagiasság.“

Bocsánat kisasszony! ha annak szabad neveznem, de tudja kérem és a többi... Mit keres éjfélkor az utcán?

— Orvosért megyek. Szegény édes anyámat megrohanta régi betegsége. Cseléd nem volt a háznál; így tehát mitévő legyek, magam megyek érte.

— Engedje meg, hogy elkísérhessem. Mily baj érheti?

— Elhiszem azt, mondá a leány, különös oldaltekintet vetve kísérelőjére, kinek ez a pillantás, ha meglátja, bizonyosan összes vérért arcába hajtja.

ink közt egyetlen egy sincs, ki az állat betegsége körül csak némi segínyt is nyújtani képes volna.

Esajnos körülményt pedig figyelmünkre kell méltatnunk, s a hiányon hova hamarabb segítenünk kell.

Ha tanügyről volt szó, ezt gőzerővel vezettük célja felé; nem kiméltük erőnket, áldozatunkat, hogy községünket a vagyonsodás terén egy lépéssel is előbbre vigyük; a trachomának meg épen erőnket meghaladó áldozatot hoztunk: ily előzmények után az egyoldalúság s felületesség vádjá méltán sujtani fog, ha a községünkben az állatgyógyászatot elhanyagoljuk, ha nem gondoskodunk individuumból, ki háziállataink betegsége esetén legalább jó tanácsot szolgáltatna, avagy az első segély nyújtást teljesítene.

Ha szegény a község, s nem szervezhet állatorvosi állomást, annyi áldozatot hozhat mégis a lakosság javára, hogy a községünkben lakó fiatal kovácsmesterek közül a legügyesebbet felküldje az állatgyógyászati tanfolyamra s azt közkieltesen állatorvossá képeztesse s a szükséges műszereket neki megvegye.

Vannak községünkben ügyes kovácsok, kiket ide köt családjuk, házuk s egyéb fekvőségeik, s így nem kell a községnek félnie, hogy az ő költségén szerzett állatorvosi tapasztalatait az illető — innen elköltözve — másutt fogja érvényesíteni.

Azt hisszük, lenne erre vállalkozó, a nélkül, hogy a község terhén végzett tanfolyam kiálltával még a községtől külön díjazást várna. Így jutna a község állatorvosi állás szervezése nélkül a legkönnyebb s legolcsóbb módon állatorvoshoz, s bizonyára egy állatgyógyász nagy hézagot pótolna. Felhívjuk erre az irányadó körök figyelmét.

Egyelőre alig áldozhatna a község hasznosabb célra, mintha állatorvost képeztetne.

A trachoma-ügyben a belügyminiszteriumhoz intézett kérvény.

Nem vélünk egészen felesleges dolgot cselekedni, midőn a trachoma elfojtása s továbbterjedésének meggátlása körüli intézkedésekből fölmerült költségek megtérítése iránt

Nem sokára elérték a közellévő orvos lakását, ki gyorsan felöltözködött, míg az alatt a hadnagy és védenca visszatértek a beteg anyához.

A lány besurrant előre a kapun s a hadnagy — nem tudom, mi okból, — követte. Folyosón találta magát s átgondolta kalandját; majdnem szamárnak szidta önmagát, hogy e művelt nővel szemben úgy viselte magát, mint egy éretlen tacska.

Egyszerre nyílik az egyik ajtó, a tiszt egy gyönyörű leányfej körrajzát pillantja meg, mely az ajtó résen át kinézett a folyosóra, ezüst csengésű hang így szólott:

— Köszönöm szíveségét, hadnagy ur! Jó éjt.

Az ajtó becsapódott a fiatal ur orra előtt, ki olyformát érzett, mint a hal, melyet szárazra kivetnek, csufosan vissza vonult.

II.

A nap másnap reggel bebocsátá vidám sugarait egy szobába, melynek kinézése arról tanuskodott, hogy soha sem hozta rendbe női kéz: tehát egy nőtelen lakása. A szoba elegáns berendezésű, de fölötte elhanyagolt. Az ágy fölött lóg keresztbe rakva néhány hosszuszárú pipa és vívókard, mely diszletet török handzsár s forgó pisztoly egészít ki. Az egyik selyem körszékben fekszik több lefejezett pezsgőboros palack, a szék karján katonai kabát, egy kép aranyrámájára ráfüggesztve nadrág, az asztal

a belügyminiszteriumhoz intézett kérvényt szószerinti szövegben közöljük, egyrészt azért, hogy meggyőződést merithessen mindenki magának arra nézve, hogy nem épen indokolatlan az ennek terheitől való megszabadulás iránti törekvés, másrészt pedig, hogy lássa a község, hogy a község mindent elkövet arra, miszerint az ebből származó terheken könnyítve legyen.

A kérvény szövege a következő:

Nagyméltóságú Belügyminiszter ur!

Kegyelmes urunk!

Tagadhatatlan és elvitázhatatlan, hogy községünkben, csongrádmegyei Mindszent községben, a ragályos és veszélyes jellegű egyiptomi szembetegség (trachoma) járványosan fellépett. Konstatálva lett e szomorú tény még a múlt év folyamán az általunk e célból dr. Kovács József, szab. kir. Szeged város főorvosa, ugy dr. Imre József H.-M.-Vásárhely város kórháza személyneti osztályának orvosa személyében meghívott szakértők és általában a megyei közegészségügyi személyzet részéről.

Áthátva az ügy fontosságától és e veszélyes járvány elfojtása és tovább terjedésének meggátlása körüli intézkedések megtétele iránti köteletségérzettől, nem késett községünk minden ide vágó hatósági intézkedéseknek és rendeleteknek mindenkoron a legpontosabban eleget tenni; a mi ugyan — különösen községünk külterületének szétszóró fekvése folytán — nem épen könnyű feladat volt s tetemes áldozatokat igényelt, ugy annyira, hogy a különben folytonosan tulterhelve lévő községi pénztárunk már a múlt évben sem volt képes e betegség elfojtása és továbbterjedésének meggátlása körüli felmerült költségek viselésére; s hogy kötelezettségeinknek mégis megfelelhettünk, kénytelenek voltunk Nagyméltóságodnak a megyei közigazgatási bizottsághoz az 1835. 36190/VIII. a. sz. a. intézett leirata alapján 1500 frt állami előleget kérni, a mely előleg Nagyméltóságodnak ugyancsak 1835. évi 55160/VIII. a. sz. a. kelt rendeletével folyóvá is lett téve.

Nagyméltóságodnak ezen intézkedése folytán lehetővé vált a gyógykezeléssel járó további költségek viselése s a szükséges pillanatra, de csak is pillanatra segítve lett; mert ime, most már ismételtén oda jutottunk, hogy nem csak az 1500 frt állami előleg fogyott el közepén sarkantyus csizma, a valamikor fényes szobapadlón sipka.

Bocsánat, az ágyról egészen megfélekedtünk. Abban feküdt mély álomban — a mi hős hadnagyunk, oly buzgó hangon zenélve, hogy még a szomszédos szobában is reccgett az ablak.

Most lép a szobába csörömpöléssel inasa, Patkó Jancsi s szentségtörő kezével nyakon kapja az alvót s hatalmasan megrázza, olyképen, mint a kis gyerek a borsót bekötött hólyagban.

— Hadnagy ur! keljen fel, fél óra múlva hadgyakorlatra kell menni. Keljen fel!

Ha meghalt volna a hadnagy, ez a rázás bizonyosan felébreszti.

— Ördög és pokol! Micsoda subordináció ez? Hogy mersz fellebbvalóhoz nyulni? Két nap dunkli és kurta vas.

Ujra becsukodtak a hadnagy szemei.

— Keljen fel hadnagy ur, mert szent Péterre mondom, oly vizárt csinállok mindjárt az ágyában, hogy a szegedi árviz bakkancs-subick hozzája képest. Adhat aztán két heti dunklit, — dörmögött a lelkiismeretes huszár mérgesen, kitől sokat türt el ura.

— No jó, vén medve, hozd a reggelit, öltözködöm már — mondá a nagyokat ásító tiszt, szemeit törülgetve. — De szép álmom volt s most a keserű ébredés.

Mialatt öltözködött, jó paprikás huszárima — értsd káromkodás — csuszott át ajakán,

teljesen, de sőt a község házipénztára teljesen kimerülve, a további költségek viselésére a szó szoros értelmében képtelenné vált nem csak, de már több száz forintra menő tartozás terheli e címen a község házipénztárát.

Az eddig itt elmondottak igazolásul bátrak vagyunk felesatolni A) alatt egy a közpénztári napló és annak megfelelő okmányaival mindenekben megegyező kimutatást, a melyből kitűnik:

1-ször, hogy a járvány megállapításának és gyógykezelésének kezdetétől a folyó 1886. évi május hó 3-ik napjáig bezárólag, a házipénztárnak e címen való kiadása 3133 frt 67 krt tett;

2-ször, hogy a házipénztárból még ki nem fizetett, de már esedékessé vált és így tartozásban lévő, a házipénztárt terhelő összeg 561 frt 50 kr;

tényleg kifizetett és még tartozásban lévő összeg együtt véve 3695 frt 17 kr.

Kitűnik tehát ezen, a valóságnak megfelelő kimutatásból, hogy községünk az eddig nyújtott 1500 frton túl már eddig is 2195 frt 17 krt részben tényleg kiadott, részben pedig azzal tartozásban van, a mely tartozásnak kifizetése elodázhatatlan sürgős szükségé vált.

Nem akarjuk ecsetelni azon terheket, a melyek községünkre az egyiptomi szembetegség gyógyítása körül fölmerülő fuvarozásokból származnak, nem akarjuk tüzetesen bizonyítani, hogy épen az egyiptomi szembetegség föllépése tette szükségessé, hogy községi előfogataink számát egy fogattal már ez évi január hó 1-ső napjától kezdve kénytelenek voltunk megszorítani, s az maga több mint 400 frt évi és állandó terhet rótt házipénztárunkra, nem akarjuk ecsetelni mindazon körülményeket, a melyek ez ügyből kifolyólag bajainkat, zavarainkat növelik: egyszerűen csak azon körülményt — a melynek csak a valósága szomorubb — vagyunk bátrak kiemelni, hogy községünk mindeme költségek viselésére képtelen, nincs mód, hogy annak terhei alatt össze ne roskadjunk, ha csak az állam segélyünkre nem jön.

(Folyt. köv.)

Felhívás a „gyermekjáték tárgyak“ hazai készítőihez!

A nagy-kanizsai „Kisednevelő-Egyesület“ f. évi augusztus 15-től szeptember 15-ig

Eszébe jutott, hogy nem tudja, mily uton jött haza, annálkevésbé azt, melyik házban kívánt neki a szép leányfej jó éjszakát. Boszusan járt-kelt a szobában, szivarszóval iparkodott elüzni a roszt kedvet.

— Jelentem alássan hadnagy ur, a paripa nyergelve van, én meg megyek a dunkliba — szólott mély hang háta megett.

— Mégysz a pokolba! Még te is bosszantasz? Ki küldött a dunkliba, eimeres ökor? — kérdé most már kitörő hanggal a tiszt.

— Parancsára! hadnagy ur küldött! — felel a katonai fegyelemhez szokott huszár, bokáját összeütve s kezét sikkájához illesztve.

— Menj az utamból, mert különben át megyek a bel... folyt tovább az épületes beszéd.

A tiszt ellovagolt nem sokára rá, míg Jancsi a szoba rendezéséhez fogott. A liliomot — a mint ő elbeszélte az illatos levélkéket — zsebébe csusztatá, hogy alkalmilag felhasználja; a gyengéd kezektől kötött csokrocskákat kidobta az ablakon, a palackokban visszamaradt bort kihörpöntette, szóval a maga módja szerint rendet csinált.

Az eltávozott hadnagy huszárjait ugy megtáncoltatta a gyakorlaton, hogy azt hitték, bögőkön s nem paripákon nyargalnak. Lovagostorával hátaikon hegedült, amugy isten igazában, de a szép leányfejet nem volt képes elfelejteni, azt talán ostorral sem lehetett volna kikergetni fejéből.

(Folyt. köv.)

Arany János-utcai ovodájában „Gyermekjáték-tárgy kiállítás” rendez a hazai ipar szempontjából s azért csakis a hazában készült tárgyak fogadtatnak el.

Ennélfogva felhivatnak, a hazai gyárosok, készítőik és bizományosok, hogy az általok előállított vagy nálok bizományban levő gyermekjáték tárgyakat a

- a) készítési hely és az
- b) ára

megjelölésével minél hamarabb, legfellebb július végéig vagy postán, vagy vasuton bérmentve megküldeni sziveskedjenek, mégis, f. évi június végéig előre, írásbelileg jelentsék be a mennyiség és érték megjelölésével a beküldendő tárgyak számát, hogy a kiállítást rendező bizottság a helyiség berendezése miatt, tájékozva legyen.

Külön csomagolva, illetve jelölve eladásra is elfogadtatnak tárgyak, sőt utórendelések is eszközöltetnek, ha a kívánalom nyilvánul.

A helyiség használataért, kezelési költségek nem számítottak. Mégis a felmerülő költségek fedezésére az eladandó tárgyak árából némi % ajánlás a kiállító részéről kívánatos.

A kiállítandó tárgyak esetleges visszaküldése a kiállító költségén történik.

Kéretik továbbá nyilatkozat arra nézve, hogy helyben és vidéken milyen feltételek mellett állítható bizományos raktár? Avagy egyáltalán kívánatik-e e nembeli intézkedés?

Kérdéskérdések, szállítványok s minden idevágó intézkedés, Bátorfi Lajos egyesületi titkárhoz Nagy-Kanizsára intézendők.

Nagy-Kanizsán, 1886. évi május 4-én tartott közgyűléséből, illetve május 15-iki választmányi ülés határozatából.

Bátorfi Lajos
egyes. titkár.

Vidor Samuné sz. Gelsei Gutman Hedvig
egyesületi m. elnök.

Tekintetes szerkesztőség!

Tisztelettel fölkérem, miszerint méltóztassék az alábbi sorokat legközelebb megjelenő becses lapjába közzé tenni. Tiszteelt Szülék!

Tudomásomra jutott azon állír, mintha a t. iskolaszék oly módon intézkedett volna, hogy a megtartott vizsgálatokkal az iskolai év is berekesztették, a tanulók pedig szétbocsátatnának s így a szüniidő kezdetét venné. — Ezen hír minden alapot nélkülöz, mert a t. isk. szék a vizsgálatok megtartását elrendelte azon okon, hogy: a szülék nagyobb gyermekeiket, kiket a népnevelési törvények is a mezei munkára felhasználhatónak enged — felhasználhassák; a vizsgálatok megtartása után azonban az iskolákban a tanítás folytatását elrendelte és az folytattatni is fog egész június hó 30-ik napjáig, mely napon fejeztetik be az 1885-6-iki tanév és a naptól kezdve fog csak a törvény által körülírt 2 havi szüniidő megtartatni.

Fölkérem tehát a t. Szüléket, hogy ezen értesítésemet tudomásul venni sziveskedjenek s gyermekeiket, ha nélkülözhetik, iskolába küldeni, el ne mulasztassák és pedig az „Alföldi Tanító-egyesületek gyűlése megtartása után jun. 2-ától kezdve, mert a tanító minden iskolában tanítani fognak jun. 30-ig.

Ugyan ez áll a vasárnapi iskolásokra vonatkozólag is. Az ezen elterjedt állírt így kiigazítva, a t. Szülék tudomására hozni siet

Hám János
ig. tanító.

Helyi és vegyes hírek.

— **Népiskolai zárvizsgák.** Az iskolaszék határozata folytán a népiskolai zárvizsgák a múlt hét folyamán lettek megtartva az összes népiskolákban. Ezzel azonban a tanévnél még nincs vége s tanítóink a szorgalmi időszak, vagyis június hó 30-dik napjáig még tartanak is előadásokat. A zárvizsgáknak a szokottnál előbbre való tételénél azon indok vezette az iskolaszéket, hogy módjukban legyen a szegényebb sorsú szülőknek iskola-köteles gyermekeiket saját mezei munkájuk körében használtatni.

— Az „Alföldi Tanító-egylet” gyűlését, mint már múlt számunkban is említettük, az ögrófi lakás nagytermében tartja meg.

— **Lapunk t. olvasóitól szives elnézést** kérünk „Néhány szó a biztosításokról” című cikkünk megszakításáért. Jövő számunkban a a befejező közleményt hozni fogjuk.

— **Tegnap,** szombaton délután 5 órakor volt a tiszai fürdő ünnepélyes megnyitása zene mellett. Ajánljuk ismételtén a jól felszerelt fürdőt közönségünk pártfogásába.

— **Agyongázolt gyermek.** Szakál János 2 éves fiát az utcán f. hó 27-én Mezei József fia, Gáspár, egy dudával rakott kocsival agyongázoltatta. A gyermek nyomban meghalt, temetése 28-án részvétellel ment végbe. — Az eset bejelentetett a szolgabírói hivatalnál.

— **Egy hulla a Tiszából.** Gémes Lukács polgártársunknak ezelőtt mintegy hét héttel 11 éves leánykaja Ányás mellett lement a Tiszához két vízfordó edényvel vizet viendő. Azonban a vízmerítés közben véletlenül oly szerencsétlenül talált megcsuszni, hogy a Tiszába esett és ott egy pillanat alatt eltűnt a habok közt és dacára a nagy és hosszas keresésnek nem tudtak a szerencsétlenül járt kis leány hullájára rá akadni, míg végre kedden folyó hó 25-én reggel — hét hétre a vízbe esés után — a vízszinére jutott, ahonnan kifogva, szülei házához szállították és temetése szerdán, f. hó 26-án nagy részvét mellett ment végbe.

— **Kutbaesés.** Folyó hó 25-én a délutáni órákban a felső leányiskola előtt levő nagy kutba özv. Hevesi Erzsébet 7 éves fia beleesett. Szerencsére egy közelben levő polgártársunk látva a beleesést, gyorsan a kutnál termett és a vedret azonnal leeresztve, sikerült a kis fiut szerencsésen felhuzni, a kinek az ijedségen kívül egyéb baja nem történt. Ajánljuk a szülők figyelmébe, hogy gyermekeikre éber figyelmet fordítsanak, hogy ne legyenek kitéve a könnyen megeshető szerencsétlenségeknek.

— „**A babonáról**” című erkölcs népirat szerzője Sirisaka Andor pécsi tanító, lapunk utján a nagy közönség tudomására hozza, hogy az előfizetési határidő — mint hogy a távolabb vidékről csak most kezdik az előfizetést — május 20-ikától meghosszabbította június 10-ikéig Szerző e művét különösen olvasóköri, nép- és ifjusági könyvtárak számára és az idei tanév végén a tanuló ifjuság részére jutalmi könyvül ajánlja. A mű június 13-án jelenik meg és az előfizetőnek bérmentve fog megküldetni. Egy füzött példány ára 40 kr, tíz példány 3 frt 60 kr. Bolti ára jóval magasabb lesz. Az előfizetési pénzek szerző lakására (Pécs, Agoston-tér 1. sz.) küldendők. — Ismételve ajánljuk e népies irányu, erkölcsös szellemű s így jónak ígérkező könyvet olvasóink figyelmébe.

— **A spanyol infans dajkája.** A madridi orvosi kollegium a spanyol trónörökös számára egy Podraja Maximina nevű leányt választott dajkának. Podraja Maximina 16 éves, magas, erőteljes, rendkívül szép leány. Szemei csodás fényűek, arca hamvasbarna, haja dus és kékesfekete. Herasba való a Santander-tartományba. Ugyanoda való a helyettes dajka, a 24 éves Sato Adelaida is. Általában e tartomány az, honnét a legkitünőbb dajkák kerülnek ki. Podraja Maximina, ki most IV. Károly palotájában fog lakni; egy-két hét előtt még egy félig összedőlő kunyhóban lakott s oly szegény volt, hogy ötven frankot kellett neki adni, hogy Madridba utazhassék, hol ezentul persze fényes ellátásban fog részesülni. A többi dajkajelöltek sem bánják meg, hogy Madridba fáradtak. Nemcsak utiköltséget kaptak a hazautazásra, de ezenfelül kárpótlásul és vigasztalásul mindegyikük 1000 frankot. Volt a jelentkezők közt egy, ki különös fölemlítést érdemel. A szép 15 éves Pellon Bonanzia ez, ki egy solajai kereskedőnek neje. A kereskedő vagyona meghaladja a 300,000 frankot, Bonanzia asszony tehát nem pénzért akarta magát dajkaságra adni, hanem

mert hízelt volna hiuságának, hogy egy leendő királyt táplál tejével. A szép asszony vágya azonban nem teljesült.

— **Pánik egy templomban.** Déli Brabantban néhány nap előtt rettentő vihar dühöngött, kísérvé menydörgés és villámcsapások által. A vihar alatt egész Dinter községe a templomban gyűlt össze, hol ünnepélyes processzió volt. A klerus teljes díszben, a részvevők lobogókkal, égő viaszgyertyákkal, a gyermekek virágdíszben álltak körül az oltárt, midőn egyszerre a villám csapott közéjük; egész köcső hullt a falakról az ájtatoskodók közé. A processzióban résztvevők elhántták a lobogókat s az égő viaszgyertyákat; leírhatlan jelenet következett. Mindenki a kijárások felé törekedett, a papok hasztalan kísérlettek meg a rend helyreállítását. Miután a templom félig kiürült, szomorú látványt nyújtott; egy leányt a villám agyonsújtott, hat személyt megsebesített és bénává tett, egy leánynak a haját egészen lepörökölte.

— **Harc a háztetőn.** Chemnitzben f. hó 11-én éjjel borzalmas jelenet tartotta izgatottságban a lakosok nagy részét. Egy megőrült ember, kit a kórházba akartak szállítani, megugrott s egy ötemeletes ház tetejére menekült. Az utcákon, dacára az éji órának, nagyszámu néptömeg gyűlt össze, melyre az örült vad kacagás közt dobálta a tetőről föltépett cserepeket. A rendőrségnek a tüzoltókat kellett segítségül hívni, kik egy nagy létrán fölmásztak a tetőre s az örültre hatalmas vizsugárt irányoztak. Ez azonban csak még dühösebbé tette őt, a téglákat most már két kézzel szórta. Mikor a vizsugár erejének már nem bírt ellenállni, a szomszédos háztetőre futott s miután szép szóra egyáltalán nem hajtott, valóságos hajtóvadászatot indítottak ellene ott fönn a szédítő magasban. Két-három tüzoltó erős kötelekkel fölfegyverkezve, igyekezett őt két oldalról megközelíteni, ami nem volt könnyű föladat az éjsötétjében s a sikamlós tetőn. Az utcán álló közönség visszafójtott lélekzettel várta a hajsza eredményét. Hosszas hiábavaló kísérlet után végre sikerült hurkot vetni az örült nyakába. A tüzoltók ekkor rárohantak s erős küzdelem után megkötözték és minden baj nélkül szállították le. Az éji vadászat több órán át tartott.

— **A telefon mint ébresztő** Lüttich városában a telefont ébresztőnek használják. Az előfizetők a központi hivatalt értesíthetik, hogy a nappal vagy éjjel egy bizonyos órájában fel kell őket kelteni; a hivatal ezt jegyzékbe veszi és a kitűzött időre addig csendet, míg az előfizető azt nem feleli vissza, hogy már fölébredt.

— **Érdekes sport hölgy.** A párisi és londoni elegáns világ feszült érdeklődéssel várja a világ legelső sporthölgyének előre bejelentett megérkezését. A hölgy mellett sarokba bujhatnak Európa összes híres lovarnói. Csak mosolyog, ha neki pl. arról a hercegnőről beszélnek, ki 230 angol mértföldet lovagolt egy folyóban stb. Ez a várva-várt amazon nem más, mint Burgas, másként Medlid hercegnő, a zanzibari szultán nővére. Lovaglási gyakorlatait atyja vezetése mellett kezdte, kísérvé őt legveszélyesebb vadászatain azokon a pusztákon, hol a legragadozóbb fenevadak tanyáznak, s melyek tulajdonképeni területei a valódi bátor vadászoknak. A hercegnő a magas iskolát utólérhetlen tökélyvel és kecsességgel lovagolja. Nincs előtte titka a lónak sem a cirkuszban, sem a manéjében s azt beszélik, hogy lován a tropikus erdőkön keresztül — pompás amazon ruhába öltözve, nagy kalapján lengő tollakal, — úgy repül, mint egy madár. Azt mondják, hogy bronz színe dacára, arca igen csinos, valódi afrikai szépség. A hercegnő iránti érdeklődés annál nagyobb, mert emlékiratait készül megírni, melyekben nem csak vadászkalandjairól, hanem egyéb kalandjairól is hűen fog referálni

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.